

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Теорія і методика профорієнтаційної роботи**
Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Лівшун Олександр Володимирович
Профайл викладачів	https://tpodm.khmnu.edu.ua/naukova-diyalnist/pedagogichna-diyalnist-livshun-oleksandr-volodymyrovych/
Е-mail викладачів	livschuno@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0680322307
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7216
Навчальний рік	2023-2024
Консультації	Очні та онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
		Кредити ЕКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т. ч. ІРС			залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
В	Д	4	120	54	18		36		66			+	
В	З	4	120	12	4		8		108			+	

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Теорія і методика профорієнтаційної роботи» формує у здобувачів вищої освіти загальну культуру, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, працювати в команді, діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Сприяє свідомому професійному самовизначенню, адаптації та дії в новій ситуації, пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

Дисципліна викладається для денної та заочної форм навчання. При викладанні дисципліни використовуються активні і творчі форми проведення занять, зокрема майстер-класи.

Мета і завдання дисципліни.

Мета дисципліни. Формування у майбутніх педагогів компетентностей що до створення для учнів 7-9 класів освітнього простору, який сприяє свідомому професійному самовизначенню.

Завдання дисципліни. Розкриття структури, змісту, форм і методів профорієнтаційної роботи.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат з фаху; *визначати* вимоги до індивідуально-психологічних особливостей людини у відповідності до типу професії; *діагностувати* професійно важливі індивідуально-психологічні особливості за типами професій; *складати та аналізувати* професіографічну картку, професійний план; *володіти* діагностичним інструментарієм вивчення індивідуальних особливостей учнів, вимірювання, оцінювання і обліку результатів їх діяльності; *створювати* належну навчальну атмосферу, мотивувати, стимулювати, мобілізувати, координувати і регулювати діяльність учнів, звітувати відповідно до затверджених форм та здійснювати рефлексію професійної діяльності.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Вступ. Сутність і структура професійної орієнтації.	Класифікація професій.	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 1	2	[1, кн. 1, 3-12; 5, 50-60]
2		Вивчення психологічних класифікацій професій та виконання аналізу професій	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 2	3	[1, кн. 1, 3-12; 5, 50-60]
3	Професіологія, професіографія та класифікація професій.	Вивчення змісту і методики складання різних видів інформаційних професіограм	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 3	3	[1, кн. 1, 12-25; 5, 70 - 73]
4		Вивчення змісту і методики складання різних видів професіографічних карток	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 4	3	[1, кн. 1, 12-25; 5, 70 - 73]

5	Методи діагностики та вивчення професійно-особистісних якостей і індивідуально-типологічних властивостей особистості з метою профорієнтації	Методики вивчення професійної спрямованості людини та мотивів вибору професії	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 5.	3	[7, 35-44] [1, кн. 2, 3-20, 106-115, 135-145; 4, 276-316; 6, 155-164]
6		Методики вивчення індивідуально-типологічних особливостей людини з метою профорієнтації	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до ТК№1. Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 6	4	[7, 35-44] [1, кн. 2, 3-20, 106-115, 135-145; 4, 276-316; 6, 155-164]
7	Психофізіологічні якості особистості в професійній діагностиці	Методики вивчення психофізіологічних особливостей людини з метою профорієнтації	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 7	4	[7, 35-44]
8		Методи вивчення психомоторної організації людини	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 8	4	[7, 35-44]
9	Методи вивчення психомоторної організації людини.	Методи вивчення психомоторної організації людини	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 9	4	[1, кн. 1, 87-140]
10		Складання психограми	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 10	4	[1, кн. 1, 87-140]
11	Професіографічний аналіз діяльності професійний план та професійна кар'єра.	Складання професійного плану	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 11.	4	[1, кн. 1, 12-25; 5, 70 - 73] [1, кн. 1, 54-61]
12		Вивчення професійних інтересів людини	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 12.	4	[1, кн. 1, 12-25; 5, 70 - 73] [1, кн. 1, 54-61]

13	Професійна консультація учнів та методика її проведення.	Вивчення професійних нахилів людини	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням, підготовка до ТК 2. Підготовка до виконання практичної роботи № 13.	4	[4, 325-333] [1, кн. 1, 25-33; 4, 317-325; 5, 60-70]
14		Вивчення темпераменту особистості та його основних властивостей	Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 14.	4	[4, 325-333] [1, кн. 1, 25-33; 4, 317-325; 5, 60-70]
15	Професійний відбір та методика його проведення	Вивчення професійного типу особистості	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 15.	4	[4, 325-333] [1, кн. 1, 25-33; 4, 317-325; 5, 60-70]
16		Вивчення співвідношення індивідуальних особливостей особистості з різними професійними сферами	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 16.	4	[4, 325-333] [1, кн. 1, 25-33; 4, 317-325; 5, 60-70]
17	Активні методи профконсультацій та профорієнтаційні ігри.	Форми профорієнтаційної роботи	Опрацювання лекційного матеріалу, робота над індивідуальним завданням. Підготовка до виконання практичної роботи № 17.	4	[4, 325-333] [1, кн. 1, 25-33; 4, 317-325; 5, 60-70]
18		Аналіз результатів профорієнтаційної діагностики і складання профконсультаційного висновку	Підготовка до виконання та презентації результатів практичної роботи № 18. Підготовка до захисту індивідуального завдання.	4	[4, 325-333] [1, кн. 1, 25-33; 4, 317-325; 5, 60-70]

Примітка: * Лекції проводяться через тиждень, практичні заняття – щотижня по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті здобувачем знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>). При виконанні практичних робіт з дисципліни здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату, згідно Положення про дотримання академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті (

akademichnoyi-dobrochesnosti-2020.pdf), роботу буде повернено на доопрацювання та повторне проходження оцінювання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання практичної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення практичної роботи; вільне володіння студентом термінологією і уміння обґрунтувати прийняті рішення; своєчасна презентація результатів практичної роботи.

При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування перед допуском до практичного заняття; презентація результатів практичної роботи; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (залік), вважається невідстаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної форми* навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота Контрольні заходи		Семестровий контроль, залік
Практичні роботи №:		Тестовий контроль		За рейтингом
1-18		Т 1-3	Т 4-9	
ВК*:	0,8	0,2		

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *заочної форми* навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік	
Практичні роботи №:				Контрольна робота		Тестовий контроль		
1	2	3	4	Якість виконання	Оцінка за захист	Т1-9		
ВК*:				0,5	0,1	0,1	0,3	За рейтингом

Розподіл вагових коефіцієнтів для складових індивідуальної роботи

Якість виконання		Якість презентації роботи	
Відповідність темі індивідуальної роботи, її структури та якість оформлення текстової частини	Повнота розкриття теми	Доповідь (презентація, зміст та якість слайдів)	Відповідь на запитання (захист)
0,1	0,4	0,1	0,4

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії
A	4,75–5,00	5 Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4 Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4 Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3 Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3 Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2 Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2 Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Структурна систем професійної орієнтації молоді.
2. Профорієнтаційна просвіта.
3. Професіологія та її особливості.
4. Професіограма та її структура.
5. Основні типи професій.
6. Характеристика професій за предметом праці.
7. Характеристика професій за метою праці.
8. Характеристика професій за знаряддям праці.
9. Характеристика професій за умовами праці.
10. Методи професійної діагностики учнів.
11. Індивідуальна бесіда з учнями.
12. Методика "Мотиви вибору професії".
13. Визначення типу особистості.
14. Полігон професійних переважань.
15. Вивчення здібностей учнів.
16. Професійна консультація та її особливості.
17. Професійний добір.
18. Профорієнтаційна гра.
19. Гра "Асоціація".
20. Гра "Вгадай професію".
21. Гра "Профконсультація".
22. Основні принципи вивчення професій.
23. Порядок складання психограм.
24. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення енергетичних характеристик.
25. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення нейродинамічних особливостей.
26. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення координаційних характеристик.
27. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення точнісних

характеристик психомоторики.

28. Сутність і принципи побудови профільної допрофесійної підготовки.
29. Модель організації допрофесійної підготовки.
30. Наступність допрофесійної та професійної підготовки.
31. Структурна систем професійної орієнтації молоді.
32. Профорієнтаційна просвіта.
33. Професіологія та її особливості.
34. Професіограма та її структура.
35. Основні типи професій.
36. Характеристика професій за предметом праці.
37. Характеристика професій за метою праці.
38. Характеристика професій за знаряддям праці.
39. Характеристика професій за умовами праці.
40. Методи професійної діагностики учнів.
41. Індивідуальна бесіда з учнями.
42. Методика "Мотиви вибору професії".
43. Визначення типу особистості.
44. Полігон професійних переважань.
45. Вивчення здібностей учнів.
46. Професійна консультація та її особливості.
47. Професійний добір.
48. Профорієнтаційна гра.
49. Гра "Асоціація".
50. Гра "Вгадай професію".
51. Гра "Профконсультація".
52. Основні принципи вивчення професій.
53. Порядок складання психограм.
54. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення енергетичних характеристик.
55. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення нейродинамічних особливостей.
56. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення координаційних характеристик.
57. Методи вивчення психомоторної організації людини. Вивчення точнісних характеристик психомоторики.
58. Сутність і принципи побудови профільної допрофесійної підготовки.
59. Модель організації допрофесійної підготовки.
60. Наступність допрофесійної та професійної підготовки.

Рекомендована література

Основна

1. Підготовка до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи): Навч. – метод, посібник / За ред. Г.О.Балла, П.С.Перепелиці, В.В.Рибалки. – К.: Наукова думка, 2000. – 188 с
2. Гладкова В.М. Профорієнтація: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 200, 2007. – 160 с.
3. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій. Навчальний посібник. – К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464с.
4. Янцур М.С. Практикум з професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Навчальний посібник. – К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. – 216с.

Додаткова

1. Кожан Т.О. Професійна орієнтація: навч. посібник. – К.: КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2009. – 255 с.
2. Корольчук М.С. Теорія і практика професійного психологічного відбору: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К. : Ніка-центр, 2006. – 536 с.

3. Вітківська О.І. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації / О.І. Вітківська. – К. : Наук. світ, 2001. - С. 64-74.
4. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації / За ред. В.Ф. Моргуна. Навчальний посібник. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2010. – 168 с
5. Гончарова Н.О. Основи вибору професії : консультативний тренінг / Н.О.Гончарова / за ред. В.Ф.Моргуна. – Полтава : АСМІ, 2007. – 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
2. Електронна бібліотека університету. Режим доступу : <http://library.khmnu.edu.ua/>.
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.